
frau de les preferents

Autor:

Data de publicació: 19-06-2021

El frau de les preferents es refereix al frau bancari en l'emissió i venda d'accions preferents per part de bancs i caixes d'estalvi d'Espanya que des dels anys 90, augmentant el 2003 i amb el pic en el període 2009 a 2011-era que inclou la bombolla immobiliària i la crisi econòmica espanyola del 2008-2014- va situar aquest tipus d'accions a prop de 700.000 clients sense la deguda transparència ja que no podien entendre el producte per la seva complexitat, van ser enganyats i, per tant, desconeixien el risc que comportava la seva adquisició. En molts casos pensaven que era renda fixa quan en realitat era renda variable. En plena crisi financera del 2008, el valor de venda de preferents va arribar als 30.000 milions d'euros. El Govern d'Espanya va admetre que la seva comercialització va ser un fracàs i la CNMV ha reconegut que sovint es va vulnerar la llei.³⁴

Mecanisme de frau de les preferents

Article principal: Frau bancari

A Espanya, els bancs oferien accions preferents a inversors privats amb l'argument que era renda fixa quan no ho era. Un percentatge molt elevat d'inversors eren individus sense experiència que creien que era una inversió segura: la seguretat és una característica fonamental de la renda fixa.⁵ Per a la resta, la rendibilitat oferta va ser una mica superior a la de molts productes de renda fixa, però en cap cas suficient per justificar assumir riscos propis de valors de renda variable que, tot i que de vegades tenen un risc elevat, ofereixen a canvi la possibilitat d'una rendibilitat molt elevada.⁶⁷⁸ El desconeixement dels inversors sobre les condicions de la seva contractació i la impossibilitat de rescatar els diners invertits ha portat alguns observadors econòmics a considerar aquesta pràctica una autèntica estafa bancària perpetrada per entitats financeres,⁶ nombroses protestes i queixes legals per la manca de protecció jurídica dels ciutadans.

Raó i explicació del frau bancari

Després de l'enfonsament de Lehman Brothers i la crisi hipotecària subprime hi ha la crisi financera del 2008 i la Gran Recessió que s'està estenent per la majoria de països europeus. A Espanya la crisi s'agreuja per la crisi immobiliària que caracteritzarà la particular crisi econòmica espanyola iniciada el 2008. Davant d'aquesta situació, tant les caixes d'estalvi com altres entitats van haver d'augmentar el capital per cobrir els grans riscos assumits en el sector immobiliari i van buscar els productes híbrids –com els preferits– com a mitjà per a aquesta ampliació de capital.⁹ No podien vendre aquests actius a altres entitats -ja que es trobaven en la mateixa situació- ni a empreses com les immobiliàries que estaven endeutades i, per tant, van convèncer milers d'estalviadors per convertir els seus dipòsits -els seus estalvis- que estaven totalment garantits pel fons de garantia de dipòsits, en participacions preferents i deute subordinat, productes que no estaven garantits, però que permetien a l'entitat comptar com a capital. El problema va aparèixer quan aquests productes, que cotitzaven en un mercat opac, van començar a baixar de preu i quan els accionistes, generalment estalviadors i no inversors, volien recuperar les seves inversions devaluades.¹⁰⁹

Quines són les accions preferents

Article principal: Acció preferent

Una participació preferent, participació preferent o participació preferent és una seguretat o acció emesa per una societat-banc, caixa d'estalvis o societat financera- que no confereix cap participació en el seu capital ni dret a vot en la junta d'accionistes. Són perpètuas, no tenen venciment i la seva rendibilitat no està garantida, ja que està vinculada a

l'obtenció de beneficis -és, com qualsevol acció, renda variable-^{11?12}S'anomenen participacions preferents perquè tenen prioritat sobre altres accions en el pagament de dividends, però quan arriba la liquidació o en cas de fallida, les preferides poden ser les últimes.¹³Els seus termes es negocien directament entre l'entitat emissora-banc-i l'inversor o accionista. Són un actiu financer d'alt risc que pot donar alts interessos bancaris o grans pèrdues.^{11?}

"D'una manera sintètica es pot dir que la doctrina ha destacat com a facetes principals de les accions preferents les següents:

No atorga drets polítics ni drets de vot als seus titulars.

No concedeixen drets de subscripció previs a futures qüestions.

El nom en si no expressa la seva essència, és confús i, com a tal, no és casualitat, ja que una altra expressió podria haver alertat els inversors.

No són dipòsits i no estan coberts pel fons de garantia de dipòsits.

El seu termini és il·limitat, són perpetus, normalment l'emissor es reserva el dret d'amortitzar-los.

Serveixen per augmentar els recursos propis bàsics a un cost, en general, molt per sota del ROE ("retorn sobre equitat").

cita

O, com ha resumit algun autor:"El que realment s'està fent no és més que finançar aquesta entitat comprant una seguretat de dubtosa rendibilitat, molt poca liquiditat i molt risc, sense gaudir dels drets socials atorgats per llei al titular d'accions d'una empresa amb forma corporativa. És a dir, es converteix en accionista de segona classe i acaba sent el banc del seu propi banc.

La mateixa Comissió Nacional del Mercat de Valors també ha dit això:

"Les participacions preferents (PPR) són valors emesos per una societat que no confereixen una participació en el seu capital o dret de vot. Tenen una naturalesa perpètua i la seva rendibilitat, generalment variable, no està garantida. És un instrument complex i d'alt risc que pot generar rendibilitat, però també pèrdues en el capital invertit.^{14?}}}

Bancs i caixes d'estalvi implicades

Vegeu també: Reestructuració del sistema financer a Espanya#Llista de processos d'integració

Al setembre de 2011, la Comissió Nacional del Mercat de Valors va emetre un informe en què s'indicava: excepte els grans bancs, totes les entitats van cometre algun tipus d'anomalia en la negociació de productes híbrids.^{10?15?}

A l'abril de 2013, la CNMV havia obert diligències contra 17 de les 19 entitats financeres que emeten participacions preferents des de 1999.^{16?}

Entitats emeses

Actualment, la CNMV ha obert diligències contra les entitats següents:

CAI

Caixa Penedès

Ibercaja

Ilewa

Caixa Solar

Caixa canària

La Caixa

Caja Cantàbria

Caixa d'Extremadura

Caja Astúries

Caixa de Múrcia

Unnim

Catalunya Caixa
Caja España
Caixa de Duero
Banesto
Novacaixagalicia

Casos judicials

Cas de la càmera preferida

Diversos individus i col·lectius s'han personat en el procés penal de l'Audiència Nacional per sol·licitar responsabilitats penals i civils per als preferents de la CAM.¹⁷ La investigació va concloure a principis de 2018, quan el Jutjat Central d'Instrucció número 3 va ordenar l'obertura de judici oral.¹⁸

Cas dels preferits a Bankia

Articles principals: Cas del preferit en Bankia, Cas Bankia i Cas Blesa.

Venda fraudulenta de preferents a CatalunyaCaixa

Articles principals: CatalunyaCaixa i Catalunya Banc.

El 2008 i el 2009, Caixa Catalunya (més tard Catalunya Banc) va vendre als seus propis clients accions preferents i deute subordinat, mentint explícitament sobre les condicions d'aquests productes financers d'alt risc. Càrrecs interns de les delegacions de Catalunya Caixa a Astúries i Galícia els seus gestors van animar a vendre el deute preferit i subordinat com a productes a termini fix a tres mesos o dipòsit anticipat a termini fix, quan aquests productes són una inversió en perpetuïtat.¹⁹ ²⁰

Afectats i quantitat estafada

A Espanya el nombre d'afectats arribaria als 700.000.²¹

Galícia

Un informe del Fons de Reestructuració Ordenada Bancària (FROB) aporta a 116.000 persones el nombre total d'afectats per preferents i subordinats a Galícia, i els diners defraudats ascendeixen a 1.831 milions.²¹

Referències

- ? "Bancs i caixes d'estalvi llancen 10.000 milions de prefereixen obtenir liquiditat i reforçar el seu capital. Cinc dies. 24 de maig de 2009. Consultat el 9 d'agost de 2014.
- ? Saltar a: a grup sanguini Clavero, Vicente (5 de juny de 2013). "Els preferits han atrapat 700.000 estalviadors". Públic. Consultat el 9 juliol 2014.
- ? "L'engany massiu dels preferits". El país. 13 de setembre de 2012. Consultat el 30 maig 2014.
- ? Sánchez, Juan Luis (10 d'abril de 2013). "Un informe secret de la CNMV revela que Bankia va trencar la llei amb els seus preferits". El diari. Consultat el 30 maig 2014.
- ? "Cinc claus per esquivar els trucs de la banca". Públic. 9 d'agost de 2014. Consultat el 9 d'agost de 2014.
- ? Saltar a: a grup sanguini "Els set casos més sagnants de l'estafa preferent". Públic. 6 d'agost de 2013.
- ? Va preferir la gran estafa?, en Querellapreferentes.es
- ? Participacions preferents, a El País
- ? Saltar a: a grup sanguini Andrés Llamas, Miguel A. (abril 2014). "Participacions preferents: naturalesa i causes del frau sistèmic". Sense permís. Consultat el 9 d'agost de 2014.
- ? Saltar a: a grup sanguini Francisco Pascual (20 d'octubre de 2013). "El frau dels preferents que va detectar la CNMV i que es va amagar dels estalviadors". El món. Consultat el 30 maig 2014.
- ? Saltar a: a grup sanguini "L'engany massiu dels preferits". El país. 13 de setembre de 2012.
- ? Acció preferent, Enciclopèdia de l'Economia
- ? Diferència entre el preferit i el subordinat
- ? «Sentència de l'Audiència Provincial de Madrid de 27 de febrer de 2015» (PDF). Poder Judicial d'Espanya. 27 de febrer de 2015.
- ? CNMV (26 de setembre de 2011). Informe sobre la revisió de les operacions d'operacions de cas entre clients d'instruments híbrids (PDF). p. 44. Consultat el 30 maig 2014.
- ? La CNMV investiga el 90% dels bancs i caixes que venien preferentment, Infolibre, 17 d'abril de 2013
- ? "Adicae presentarà una denúncia contra els antics directius de la CAM per les preferents.
- ? "L'Audiència Nacional obre diligències orals contra dos exdirectius de la CAM per deute preferent i subordinat.
- ? "Caixa Catalunya va donar l'ordre de vendre els preferits com a producte segur". El país. 23 de juliol de 2014. Consultat el 24 juliol 2014.

? Castellano, Nicolás; Pedro Jiménez (23 de juliol de 2014). "Caixa Catalunya va vendre preferents com a producte segur". Corda SER. Consultat el 24 juliol 2014.

? Europa Press (13 de juny de 2014). "El FROB estima que 116.000 persones estan afectades per preferents. La veu de Galícia.

Vegeu també

Frau bancari

Cas dels preferits a Bankia

Cas Bankia - Cas Blesa

Fons de reestructuració ordenada bancària

Clàusula sòl

Frau de clàusules sòl a Espanya

Rescat bancari a Espanya

Enllaços externs

700.000 espanyols han estat víctimes de preferents segons el Parlament Europeu

Participacions preferents: naturalesa i causes del frau sistèmic, Miguel Á. Andrés Llamas, 13/04/14

Riscos molt preferents, El País, 6/10/2010

L'engany massiu del preferit, El País, 13/9/2012

Participacions preferents: la Nefasta Experiencia Española

Participacions preferents: Últimes sentències guanyades de diferents entitats bancàries per la venda d'accions preferents pel bufet JAIME NAVARRO